

Protokół

16. posiedzenia IV. sesji III. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 31. grudnia 1873. r.

Początek o godzinie 11¹/₂, przed południem.

Przewodniczący: Marszałek książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Jasiński Józef, Antoniewicz, Wereszczyński, Serwatowski.

Obecnych posłów 109.

Obecny komisarz rządowy Wice-Prezydent Namiestnictwa, Bartmański.

Sekretarz Antoniewicz czyta protokół poprzedniego posiedzenia, który bez zarzutu przyjęto.

Sekretarz czyta spis petycyj od l. 137—144.

Sekretarz ogłasza ukonstytuowanie się komisji górniczej: Przewodniczący Zyblikiewicz, zastępca Jan hr. Tarnowski, sekretarz Spławiński.

Sekretarz czyta prośbę u udzielenie urlopu dla p. Ziemiałkowskiego do końca Sesji, izba uchwała; — dla p. Polanowskiego 8 dni Marszałek udziela.

Z porządku dziennego następuje:

1. Szczegółowa rozprawa nad przedłożeniem rządowem względem zaprowadzenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hipotecznych.

Sprawozdawca Dr. Rydzowski czyta:

§. 1.

W królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem założone będą księgi hipoteczne (gruntowe).

Księgi te założone będą z urzędu dla wszystkich miejscowości, dla których nie istnieją księgi publiczne jako hipoteczne uważać się mające; dla miejscowości zaś, dla których wspomniane księgi istnieją, o tyle, o ile księgi tam prowadzone nie odpowiadają wymogom niniejszej ustawy.

P. Madejski po przemówieniu stawia poprawkę dostatecznie popartą następującej treści:

§. 1. W królestwach Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem założone będą księgi hipoteczne (gruntowe, miejskie, tabularne) przy Sądach kolegialnych pierwszej instancji.

Przemawiają za wnioskiem komisji a przeciw poprawce p. Madejskiego poseł Spławiński i Fruchtmann.

Po przemówieniu sprawozdawcy poprawka p. Madejskiego upada.

Izba uchwała §. 1 Ustawy według wniosku komisji.

P. Kowalski wnosi uchwalenie całej Ustawy en bloc.

P. Smolka sprzeciwia się przyjęciu en bloc i zapowiada poprawkę do §. 3 a p. Krzeczunowicz do §. 23, poczem p. Kowalski wnosi, żeby rozprawę prowadzono tylko nad temi §§., do których poprawki zapowiedziano.

Wniosek ten Izba przyjmuje.

Sprawozdawca czyta :

§. 3.

Wykazy hipoteczne posiadłości tabularnych w obrębie jednego sądu kolegiального jako realnej ich instancyi położonych, tworzą razem jedną księgę główną.

Przy zakładaniu ksiąg hipotecznych te posiadłości za tabularne uważać należy, które w myśl ordynacyi wyborczej dla Sejmu krajowego za dobra ziemskie tabularne poczytane być mogą.

Czy posiadłość uważaną być ma za tabularną, orzeka wraze wątpliwości po zasięgnięciu opinii Namiestnictwa i Wydziału krajowego, co do posiadłości w Galicyi i Lodomeryi położonych. Sąd krajowy lwowski, co do posiadłości położonych w okręgu byłego wolnego miasta Krakowa, sąd krajowy krakowski

Wykazy hipoteczne posiadłości położonych w obrębie miasta, w którym sąd kolegialny będący zarazem instancyą ich realną ma swoją siedzibę, tworzą razem jedną księgę główną. Większe jednak gminy miejskie podzielone być mogą, dla łatwiejszego przeglądu na dzielnice miejscowo odgraniczone a w takim razie utworzoną będzie dla każdej pojedynczej dzielnicy osobna księga główna.

Wykazy hipoteczne wszystkich innych posiadłości w jednej gminie katastralnej położonych tworzą razem jedną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą księgi dodatkowe dla każdej księgi głównej z osobna.

Rozprawa nad §. 3 otwarta.

P. Smolka wnosi następującą poprawkę :

„Wykazy hipoteczne obejmujące tabularne posiadłości ziemskie, z wyjątkiem Wielkiego księstwa Krakowskiego tworzą razem jedną księgę główną.

Poprawka ta upada jako niedostatecznie poparta a §. 3 wedle wniosku komisji przyjęty.

Izba przechodzi do rozprawy nad §. 23.

Sprawozdawca czyta §. 23 :

„§. 23.

Przy utworzeniu ciał hipotecznych (§. 21 ust. 3) z takich posiadłości, które były dotychczas wpisane w księdze publicznej za hipoteczną uważanej, służyć będzie za podstawę stan posiadania tej księdze odpowiedni.

Posiadłości zaś w takich księgach niewpisane a do jednego i tego samego posiadacza należące połączone będą w jedno ciało hipoteczne, jeżeli posiadacz utworzenia osobnych ciał hipotecznych nie żąda. Połączenie to jednak o tyle tylko skutecznionem być może, o ile według ustawy jest dopuszczalnem (§. 5), co w każdym razie jak najściślej zbadać należy, przez przesłuchanie posiadacza, przez przegląd aktów sądowych, lub w inny sposób odpowiedni“.

P. Krzeczunowicz stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę :

„W alinei drugiej po słowie „należące“ dodać „i w jednej gminie katastralnej położone“.

Gdyby ta poprawka upadła, stawia poseł Krzeczunowicz drugą ewentualną poprawkę, aby zamiast słowa „będą“, zamieszczono słowa „być mogą“.

Obydwie poprawki dostatecznie poparte.

Zabiera głos komisarz rządowy.

P. Grochoński przemawia za poprawką drugą.

Ks. Marszałek odracza posiedzenie na 5 minut dla naradzenia się komisji nad poprawkami.

Po przerwie sprawozdawca imieniem komisji przemawia za odrzuceniem obydwu poprawek p. Krzczunowicza.

P. Krzczunowicz po wyjaśnieniach sprawozdawcy cofa swoje poprawki.

Obydwa paragrafy (3, 23) Izba uchwała wedle wniosku komisji.

Izba przyjmuje głosowanie en bloc nad ustawą i całą ustawę en bloc w drugim czytaniu a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje Izba całą ustawę w trzecim czytaniu w następującej osnowie:

U S T A W A

z dnia

względem założenia i wewnętrznego urzędzenia ksiąg hipotecznych gruntowych dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu krajowego królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskim, postanawiam co następuje:

1. Postanowienie ogólne.

§. 1.

W królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem założone będą księgi hipoteczne (gruntowe).

Księgi te założone będą z urzędu dla wszystkich miejscowości, dla których nie istnieją księgi publiczne jako hipoteczne uważać się mające; dla miejscowości zaś, dla których wspomniane księgi istnieją, o tyle, o ile księgi tam prowadzone nie odpowiadają wymogom niniejszej ustawy.

§. 2.

Do ksiąg hipotecznych wpisane będą wszelkie nieruchomości i prawa za nieruchomości poczytane (§. 298 u. c.)

Wyjętymi są jednak nieruchomości.

1. które stanowią dobro publiczne (§. 287 u. c.)
2. które są w posiadaniu przedsiębiorstwa kolei żelaznej i do ruchu kolejowego służą;
3. nieruchomości stanowiąc mające przedmiot ksiąg górniczych.

2. Urządzenie wewnętrzne ksiąg hipotecznych.

A. Księga główna.

§. 3.

Wykazy hipoteczne posiadłości tabularnych w obrębie jednego sądu kolegiального jako realnej ich instancyi położonych, tworzą razem jedną księgę główną.

Przy zakładaniu ksiąg hipotecznych te posiadłości za tabularne uważać należy, które w myśl ordynacyi wyborczej dla Sejmu krajowego za dobra ziemskie tabularne poczytane być mogą.

Czy posiadłość uważaną być ma za tabularną, orzeka w razie wątpliwości po zasięgnięciu opinii Namiestnictwa i Wydziału krajowego, co do posiadłości w Galicyi i Lodomerji położonych. Sąd krajowy lwowski, co do posiadłości położonych w okręgu byłego wolnego miasta Krakowa, sąd krajowy krakowski.

Wykazy hipoteczne posiadłości położonych w obrębie miasta, w którym sąd kolegialny będący zarazem instancją ich realną ma swoje siedzibę, tworzą razem jedną księgę główną. Większe jednak gminy miejskie podzielone być mogą, dla łatwiejszego przeglądu na dzielnice miejscowo odgraniczone a w takim razie utworzoną będzie dla każdej pojedynczej dzielnicy osobna księga główna.

Wykazy hipoteczne wszystkich innych posiadłości w jednej gminie katastralnej położonych tworzą razem jedną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą księgi dodatkowe dla każdej księgi głównej z osobna.

a) Treść wykazów hipotecznych.

§. 4.

Jeden wykaz hipoteczny obejmować ma w powszechności jedno tylko ciało hipoteczne, wyjątkowo można jednak w księgach hipotecznych, które obejmują posiadłości ziemskie nie tabularne, wciągać do jednego wykazu kilka ciał hipotecznych mniejszej wartości do jednego i tego samego właściciela należących, jeżeli nie ma obawy, by z tego w stanie hipotecznym jaka zawiałość wyniknąć mogła.

§. 5.

Każda posiadłość będąca całością fizycznie ciągłą tworzyć może dla siebie osobne ciało hipoteczne.

Połączenie kilku posiadłości do tego samego właściciela należących w jedno ciało hipoteczne wtedy tylko może nastąpić, jeżeli takowe nie są rozmaicie obciążone i także pod względem ograniczeń prawa własności, żadnej między nimi nie ma różnicy, lub jeżeli przeszkody te równocześnie z tem połączeniem usunięte zostaną.

b) Karty wykazu hipotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hipoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać będzie wszystkie części składowe ciała hipotecznego i te prawa rzeczowe, które z własnością ciała hipotecznego lub z częścią składową tegoż są połączone.

Oznaczenie części składowych ciała hipotecznego zgadzać się powinno z oznaczeniem takich w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli jakie ciało hipoteczne ma powszechnie znaną nazwę, wyrazić ją należy w napisie karty stanu majątkowego. W napisie tym uwidocznione być ma także, jeżeli ciało hipoteczne znajduje się w stosunku niezupełnej własności.

§. 8.

Jeżeliby stan majątkowy wskutek wpisu na innej karcie dokonanego pod względem treści w czemkolwiek zmieniony został, zmiana takowa na karcie stanu majątkowego z urzędu uwidoczniona będzie.

Każdy wpis służebności gruntowej skuteczniejszy w wykazie posiadłości służebnej jak niemniej każdą następną zmianę tego wpisu na karcie stanu majątkowego posiadłości uprawnionej z urzędu uwidocznnić należy.

§. 9.

Karta własności służy do wpisania praw własności, tudzież owych ograniczeń, którym podlega właściciel pod względem zdolności osobistej w swobodnym zarządzaniu majątkiem.

Oprócz tego uwidocznnić należy na tej karcie wszystkie ograniczenia do karty ciężarów zaciągając się mające, którym każdy właściciel w rozrządzaniu całym hipotecznym lub częścią tegoż podlega.

§. 10.

Karta ciężarów wyszczególnić ma wszelkie na posiadłości ciążące prawa rzeczowe, tudzież prawa na tych prawach nabyte, dalej prawa odkupu pierwokupna, najmu i dzierżawy, a oprócz tego wszelkie takie ograniczenia w rozrządzaniu całym hipotecznym lub częścią onegoż, którym podlega każdy właściciel tej obciążonej posiadłości.

§. 11.

Jeżeli w jednym i tym samym wykazie zawartych jest kilka ciał hipotecznych, natenczas wpisy do nich się odnoszące uskutecznione będą na karcie stanu majątkowego dla każdego z tych ciał w odrębnych odstępach z osobna, na dalszych zaś dwóch kartach dla wszystkich ciał hipotecznych w porządku jak po sobie następują.

Każde z tych ciał hipotecznych otrzyma na karcie stanu majątkowego dla szczegółowego oznaczenia liczbę bieżącą, a do oznaczenia tego odwoływać się należy przy wszystkich odnośnych wpisach na karcie własności lub na karcie ciężarów uskutecznić się mających: przy takim odwołaniu trzeba liczbę odnośną wypisać głoskami.

Jeżeliby które z tych ciał hipotecznych w jednym i tym samym wykazie zawartych do innego wykazu hipotecznego przeniesionem być miało; natenczas przeniesienie to wykonać należy z wszystkimi wpisami, odnoszącemi się do tego ciała hipotecznego.

c) Rejestra.

§. 12.

Dla każdej księgi płównej utrzymywane będą rejestra ciał hipotecznych tudzież osób, dla których i przeciw którym wpisy się uskuteczniają.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych jednego i tego samego sądu, utrzymywany będzie wspólny zbiór dokumentów; jednakże dla księgi głównej posiadłości tabularnych utrzymywane ma być osobny taki zbiór.

3. Postępowanie przy zakładaniu ksiąg hipotecznych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Zakładanie ksiąg hipotecznych przeprowadzać będą sędziowie powiatowi, przełożeni sądów powiatowych miejsko delegowanych, lub ich zastępcy, pod bezpośrednim nadzorem prezydentów

sądów kolegialnych pierwszej instancyi, lub wyznaczonych przez nich urzędników sądowych. Zastępca sędziego powiatowego może być tylko taki urzędnik sądowy, który złożył egzamin sędziowski.

Jeżeliby ze względu na stan spraw, lub na urzędowe stosunki sądu powiatowego zachodziła obawa, że sędzia powiatowy w sposób odpowiedni lub w czasie stosownym założenia ksiąg hipotecznych wykonać nie zdoła, natenczas może prezydent wyższego Sądu krajowego w którego okręgu sąd powiatowy ma swoją siedzibę, czynność tę na czas potrzeby poruczyć innemu urzędnikowi sądowemu, który złożył egzamin sędziowski. Urzędnik ten przydzielonym będzie dotyczącemu sądowi powiatowemu, do tymczasowego pełnienia służby.

Do zakładania ksiąg hipotecznych dla miasta, w którym sąd kolegialny pierwszej instancyi ma swoją siedzibę, może także prezydent tegoż sądu, jeżeli to za stosowne uzna, zamiast przełożonego sądu powiatowego miejsko delegowanego powołać jednego lub kilku innych urzędników sądowych, zostających w służbie przy tym samym sądzie kolegialnym.

Urzędnicy sądowi w ten sposób do założenia ksiąg hipotecznych powołani, sprawują samoistnie wszystkie czynności, które niniejsza ustawa sądom i sędziom powiatowym przekazuje.

§. 15.

Do rozpraw ze stronami winien urzędnik sądowy dochodzeniem kierujący przybrać przysięgłego protokolistę.

b) Zarządzenia przygotowawcze.

§. 16.

W celu przygotowania dochodzeń dla każdej gminy katastralnej z osobna odbyć się mających, sporządzonym będzie jak najdokładniejszy spis posiadłości w gminie położonych i ich posiadaczy, należy także przysposobić kopię mapy katastralnej, tudzież odpisy protokołów parcelowych. Względem posiadłości ziemskich tabularnych w gminie katastralnej położonych, sporządzonym będzie osobny spis, a oprócz tego dostarczone być mają kopie mapy katastralnej, z wyciągami protokołów parcelowych te posiadłości obejmującej.

§. 17.

Dochodzenia powyżej wspomniane odbywać się mają w tej gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a jeżeli zbadanie stanu rzeczy tego wymaga, na miejscu.

Dzień wyznaczony do rozpoczęcia tych dochodzeń ogłoszonym będzie w dzienniku krajowym. Zarazem obwieścić go należy we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach i obszarach dworskich. Ogłoszenie to nastąpi z tym dodatkiem, że każdy, kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania, może się zgłosić i wszystko przytoczyć, co dla wyjaśnienia lub ochrony swych praw za stosowne uzna.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy takich posiadłości w gminie katastralnej położonych względem których dochodzenie stanu posiadania jest potrzebne, zawiadamiać należy do stawienia się a to każdego z osobna z tem dołożeniem, aby dokumenta odnoszące się do stosunków ich posiadania ze sobą przynieśli.

Zawezwanie dla posiadaczy w gminie miejscowej zamieszkałych, nastąpi przez przełożonego gminy, dla posiadaczy zaś na obszarze dworskim zamieszkałych, przez zastępcę tego obszaru.

Posiadaczy obszarów dworskich, tudzież posiadaczy poza obrębem miejscowej gminy i obszaru dworskiego zamieszkałych, zawiadzie urzędnik sądowy dochodzeniem kierujący, pismieniem.

§. 19.

Dla zawezwać się mających bezwłasnowolnych posiadaczy, których prawni zastępcy nie są wiadomi, tudzież dla posiadaczy z miejsca pobytu niewiadomych, którzy [pełnomocników należycie upoważnionych nie ustanowili, ustanowi sąd powiatowy zastępców do rozprawy w celu założenia ksiąg hipotecznych odbyć się mającej.

W razie niestawienia się osoby zawezwanej, ustanowi dla niej urzędnik sądowy docho-
dzeniem kierujący zastępcę, jeżeli tego dalszy tok dochodzeń wymagać będzie.

§. 20.

Dochodzenia odbywać się mają w obecności dwóch mężów zaufanych, wybranych przez reprezentacyą gminy, jako świadków sądowych.

c) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń będzie:

1. Zbadanie spisów posiadłości i map katastralnych pod względem prawdziwości i dokładności tychże, sprostowanie, gdzie należy tych spisów i kopii map, w razie potrzeby przez przyzwanego geometrę przysięgłego.
2. Wyśledzenie praw własności i ograniczeń, którym właściciele co do wolności i rozrządzania majątkiem podlegają.
3. Rozpoznawanie, które z parcel gruntowych same dla siebie stanowią mają osobne ciała hipoteczne a które w tym celu z innymi mają być połączone, niemniej, które ciała hipoteczne właściciel w jednym wykazie umieszczone mieć chce. (§. 4.)
4. Wyśledzenie znanej powszechnie nazwy ciała hipotecznego, konskrypcyjnego czyli domowego numeru, którym oznaczane bywa ciało hipoteczne lub pojedyncze jego części.
5. Wyśledzenie praw z posiadaniem nieruchomości połączonych, tudzież gruntowych i domowych służebności takowe obciążających.

Na inne prawa rzeczowe, a mianowicie na prawa zastawu dochodzenia te rozciągają się nie będą. Dochodzenie tych praw, o ile nie chodzi o prawa już zahypotekowane, który w myśl §. 32 niniejszej ustawy do nowych ksiąg hipotecznych przeniesione być mają, pozostawia się postępowaniu, które według ustawy z d. 25. Lipca 1871 Nr. 96 D. p. p. zarządzane będzie.

§. 22.

Względem takich posiadłości, które dotychczas wpisane były w księgach publicznych, za hipoteczne uważanych, postanowienie paragrafu 21 z tą odmianą zastosować należy, iż pominięciem będzie wyśledzenie praw własności i ograniczeń, którym właściciele w prawie rozrządzania majątkiem podlegają, wyśledzenie zaś praw, z posiadaniem tych posiadłości połączonych tudzież gruntowych i domowych służebności na nich ciążących, tylko o tyle będzie przedsięwziętem, o ile te prawa i służebności nie są już hipotecznie wpisane, i o ile względem takowych między stronami zupełne istnieje porozumienie.

§. 23.

Przy utworzeniu ciał hipotecznych (§. 21 ust. 3) z takich posiadłości, które były dotychczas wpisane w księdze publicznej za hipoteczną uważanej, służyć będzie za podstawę stan posiadania tej księdze odpowiedni.

Posiadłości zaś w takich księgach niewpisane a do jednego i tego samego posiadacza należące połączone będą w jedno ciało hipoteczne, jeżeli posiadacz utworzenia osobnych ciał hipotecznych nie żąda. Połączenie to jednak o tyle tylko skutecznym być może, o ile według ustawy jest dopuszczalnym (§. 5), co w każdym razie jak najściślej zbadać należy przez przesłuchanie posiadacza, przez przegląd aktów sądowych, lub w inny sposób odpowiedni.

§. 24.

Gdyby się okazało, że części składowe ciała hipotecznego położone są w innej gminie katastralnej, natenczas dochodzić należy, które z parcel gruntowych, w owej gminie położonych jako do tego ciała hipotecznego należące, uważane być mają.

Względem posiadłości ziemskich tabularnych jednak ograniczyć się należy tylko do wyśledzenia gmin katastralnych, w których reszta części składowych ciała hipotecznego jest położona.

§. 25.

Jeżeli twierdzenia lub roszczenia stron w sposób przykonywujący wykazane nie będą, lub jeżeliby takowym zaprzeczono, natenczas dochodzonem być powinno ostatnie faktyczne posiadanie, i wynik tego dochodzenia wszelkiemu dalszemu postępowaniu służyć ma za podstawę.

Względem takich posiadłości, które zapisane były dotąd w księgi publiczne, za hipoteczne uważane, stan hipoteczny tychże służyć ma za podstawę, nie uwłaczając jednak uzupełnieniu dokonać się mającemu, w skutek dochodzeń w paragrafie 22 wskazanych.

§. 26.

Wynik dochodzeń tudzież wszelkie istotne oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu, który przez urzędników sądowych, jakoteż przez mężów zaufanych gminy podpisanym będzie. Nadto podpisze każda strona swoje własne oświadczenie; w razie, gdyby podpisu swego odmówiła, należy uwidocznnić przyczynę tego w protokole.

Względem dochodzenia odnoszącego się do posiadłości ziemskich tabularnych spisany będzie osobny protokół.

d) Sporządzenie i sprostowanie arkuszy posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia odnoszące się do całej gminy katastralnej ukończone będą, sporządzić należy arkusze posiadania. Tak dla każdego wyłącznego posiadacza, jakoteż dla każdej spółności kilku posiadaczy, założonym będzie osobny arkusz posiadania. Do każdego arkusza posiadania wpisane będą wszystkie posiadłości w gminie katastralnej położone do tego samego posiadacza lub do tych samych spółposiadaczy należące, w porządku według ciał hipotecznych, tudzież wszystkie wyniki dochodzeń odnoszących się do tych posiadłości.

Jeżeli części składowe ciała hipotecznego położone są w innej gminie, należy okoliczność tę zanotować w arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania wraz z sprostowanymi spisami posiadłości i z kopiami map katastralnych i protokołami parcelowymi, tudzież protokoły dochodzeń złożone będą do powszechnego przejrzania w właściwym sądzie powiatowym lub w miejscu, które wyznaczy kierujący dochodzeniem za uprzednim zezwoleniem nadzorującego prezydenta sądu kolegielnego.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy zarazem dzień, w którym w razie zgłoszenia zarzutów przeciw prawdziwości arkuszy dalsze dochodzenia prowadzone będą. Dzień ten ogłoszonym będzie

w dzienniku krajowym, zarazem obwieścić go należy we wszystkich interesowanych tudzież sąsiednich gminach i obszarach dworskich.

§. 29.

Zarzuty przeciw prawdziwości arkusza posiadania mogą być wniesione albo w sądzie powiatowym, albo też w dniu w §. 28. wspomnianym u kierującego dochodzeniem, a to pismiennie lub ustnie.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które przy dochodzeniu poprzedniem nie były wiadome, natenczas zarządzić należy co potrzeba w celu wyjaśnienia stanu rzeczy.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, arkusz posiadania odpowiednio sprostowanym będzie.

e) Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 30.

Po ukończeniu rozpraw nad zarzutami przeciw arkuszom posiadania wniesionemi, należy akta przedłożyć prezydentowi sądu kolegijskiego pierwszej instancji, pod którego nadzorem odbywa się czynność założenia ksiąg hipotecznych dla wszystkich posiadłości w obrębie tego sądu położonych.

Prezydent zbada, czy dochodzenia przeprowadzone zostały według postanowień ustawy. Spostrzeżone usterki usunąć należy w sposób właściwy, a w razie potrzeby drogą ponownych dochodzeń.

Akta za prawidłowe oznane lub należycie sprostowane, udzieli prezydent w celu sporządzenia wykazów hipotecznych i następnego prowadzenia ksiąg hipotecznych tym sądom realnym które według §. 50 Normy jurysdykcyjnej z dnia 20. listopada 1852 N. 251 D. p. p. do wykonywania jurysdykcji realnej względem nieruchomości w właściwym ich obrębie położonych, powołane są.

Wykaz hipoteczny dla ciała hipotecznego, tabularnego wtedy dopiero ma być sporządzony, gdy nadesłane będą wszystkie arkusze posiadania obejmujące części składowe tego ciała.

§. 31.

Wykazy hipoteczne, do których treść arkuszów posiadania przenieść należy, złożone być mają wedle postanowień niniejszej ustawy. Jako wykazy hipoteczne mogą jednak arkusze posiadania natenczas być użyte, jeżeli takowe we formie wykazów hipotecznych są sporządzone, i jeżeli zawarte w nich wpisy odpowiadają postanowieniom niniejszej ustawy, odnoszącym się do treści kart wykazów hipotecznych.

§. 32.

Do wykazów hipotecznych, ułożyć się mających dla takich posiadłości, które dotąd w księdze publicznej za hipoteczną uważanej, są umieszczone, przenieść należy wszelkie do tej posiadłości odnoszące się wpisy hipoteczne, jeżeli przedmiot tych wpisów nie jest przeciwnym postanowieniom powszechnej ustawy hipotecznej. Przeniesienie to jednak na wpisy już wykreślone rozciągać się nie może.

Również zaniechanem będzie przeniesienie wszelkich takich wierzytelności prywatnych, względem których istnieją warunki amortyzacji, jeżeli zobowiązany w należyтым czasie wniósł prośbę o zaniechanie ich przeniesienia.

§. 33.

Wykazy co do takich ciał hipotecznych, których części składowe w kilku gminach katastralnych są położone a do posiadłości ziemskich tabularnych nie należą, wniesione być mają do księgi hipotecznej owej gminy, w której leży główna część składowa.

W razie wątpliwości, którą z części składowych za główną uważać należy, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

Względem takich posiadłości w gminie katastralnej położonych, które należą do ciał hypotecznych w księdzy tej gminy niezawartych, sporządzonym będzie osobny spis, który do księgi hypotecznej załączonym być powinien.

W tym spisie oznaczone będą wykazy hypoteczne, zawierające te ciała hypoteczne, do których owe posiadłości należą.

§. 34.

Jeżeli po założeniu ksiąg hypotecznych kilka takich ciał, których wykazy w różnych księgach są umieszczone, w jedno ciało hypoteczne mają być połączone, natenczas należy wedle postanowienia §. 33 wskazać księgę hypoteczną, do której wykaz nowo utworzonego ciała hypotecznego ma być wciągnięty.

Połączenie jednakże ciał hypotecznych, wciągniętych czy to w jednej księdze lub też w kilku księgach hypotecznych, nie może nastąpić przed upływem terminu do zgłoszenia praw obciążających według ustawy z dnia 25. lipca 1871 (L. 96, Dz. p. p.) przepisanego.

§. 35.

Skoro ukończone będą rozprawy postępowania wprowadzić się mającego, według ustawy z dnia 25. lipca 1871 l. 96 (Dz. p. p.) a przeniesienie dawnych ciężarów w myśl §. 18 wspomnianej ustawy przez wyższy c. k. sąd krajowy zarządzone wykonane będzie, należy wykazy hypoteczne do jednej księgi głównej należące oznaczyć liczbą bieżącą, jeżeli tego już poprzednio nie uczyniono i wykazy tak oznaczone, w odpowiedniej ich ilości oprawić w pojedyncze tomy.

Stronnice każdego tomu oznaczone będą liczbami bieżącymi a liczbę ich stwierdzi na pierwszej stronie przełożony sądu własnoręcznym podpisem przy wycisnięciu pieczęci urzędowej.

f) Przechowanie aktów odnoszących się do zaprowadzenia ksiąg hypotecznych.

§. 36.

Akta odnoszące się do założenia ksiąg hypotecznych przechowane będą w sądach do utrzymywania tych ksiąg powołanych.

4. Uwolnienie stron od ponoszenia kosztów założenia ksiąg hypotecznych.

§. 37.

Posiadacze nieruchomości do ksiąg hypotecznych wpisać się mających nie będą pociągani do ponoszenia kosztów z założeniem ksiąg hypotecznych połączonych.

Jednakże gminy i wydzielone obszary dworskie są obowiązane dostarczyć lokalów potrzebnych do urzędowych rozpraw, utrzymywać je w stanie należyтым, wrazie potrzeby opalać, i także starać się o dostarczenie pomocy potrzebnej do poparcia czynności urzędowych.

Jeżeli gmina i obszar dworski do wypełnienia wspomnianych obowiązków wspólnie przyczynić się mają, natenczas w braku innego układu kosztów powstałe rozdzielone będą, według stosunku przestrzeni posiadłości dworskiej do przestrzeni posiadłości gminy.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub odnowienia ksiąg hypotecznych.

§. 38.

Przepisy postępowania w celu założenia ksiąg hypotecznych niniejszą ustawą objęte, należy według jej ducha (analogicznie) i wtedy stosować, jeżeli księga hypoteczna ma być uzupełnioną

przez wciągnięcie posiadłości do żadnej dotąd księgi niewpisanej, albo jeżeli księga główna lub część jej ma być odnowioną z powodu, iż zaginęła lub do użytku niezdatną się stała.

6. *Początek obowiązywania ustawy i wykonanie tejże.*

§. 39.

Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia jej ogłoszenia.

§. 40.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Ministrowi sprawiedliwości który wyda potrzebne rozporządzenia wykonawcze.

Przez uchwalenie ustawy uznaje Izba za załatwione następujące petycje l. 31, 100, 117, 132, 136.

Posel Kowalski stawia dostatecznie poparty wniosek do następującej rezolucyi:

„Wysoki Sejm uchwali:

Oдноśnie do §. 40 ustawy względem założenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg gruntowych dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem wzywa się c. k. rząd, ażeby przy wydaniu rozporządzeń wykonawczych uwzględniono po słuszności obydwaj języki krajowe w Galicyi, t. j. polski i ruski.

Po przemówieniu p. Zyblikiewicza i p. Komisarza rządowego oraz wnioskodawcy i posła Chrzanowskiego, niemniej sprawozdawcy p. Rydzowskiego upada wniosek p. Kowalskiego.

P. Madejski wnosi rezolucyę następującej treści:

„Sejm wypowiada życzenie, aby księgi hipoteczne (gruntowe) były prowadzone przy Sądach kolegialnych pierwszej instancyi, i wzywa c. k. Rząd, aby na drodze właściwej stosowne w tym kierunku jak najrychlej poczynił kroki.“

Wniosek posła Madejskiego dostatecznie poparty.

Przemawiają pp. Zyblikiewicz, Grocholski i sprawozdawca; przy głosowaniu wniosek p. Madejskiego upada.

Z porządku dziennego następuje:

2. Drugie czytanie sprawozdania w sprawie oddania Krakowskiego szpitala powszechnego w zarząd tamtejszej Reprezentacyi miejskiej i sprawozdania o stanie funduszków stanowiących majątek szpitali św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie — Sprawozdawca poseł Paszkowski.

P. Pietruski wnosi uwolnienie sprawozdawcy od czytania sprawozdania z wyjątkiem konkluzyi.

Izba uchwała.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm wydać raczy następującą uchwałę:

1. Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego księstwa Krakowskiego upoważnia Wydział krajowy po poprzedniem porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem do zawarcia z reprezentacyą miasta Krakowa układu o oddanie tej reprezentacyi szpitala publicznego i powszechnego jako zakładu gminnego i do oddania go tejże reprezentacyi wraz z wydzielonym dla niego majątkiem fundacyjnym.

2. Do skutecznego wydzielenia majątku tego, Wydział krajowy przeprowadzi podział majątku fundacyjnego między zakłady, z których powstał i składa się szpital św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie trzymając się następujących zasad ogólnych:

- a) Fundusze, które mają z mocy fundacyi wyraźnie wymienione przeznaczenie, wydzielone być mają ściśle według tego przeznaczenia.
- b) Fundusze przeznaczone dla szpitala św. Łazarza w ogóle, rozdzielone być winny między trzy kategorie (oddziały) chorych, położnic i podrzutek.
- c) Od epoki (po 1788) w której zakład położnic i podrzutek z zakładem chorych połączonym został, nazwa ogólna chorych stosuje się i do położnic, jeśli brzmienie fundacyi nie wskazuje inaczej.
- d) Przy rozdziale funduszów wspólnych Wydział krajowy trzymać się będzie zasady słuszności, ustanawiając stosunek podziału według dotychczasowych rozmiarów każdego z zakładów uprawnionych w podziale.

Izba uchwała powyższe wnioski komisji bez dyskusji.

Z porządku dziennego następuje:

3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji Michała Januarego Olszewskiego, dyetaryusza Wydziału krajowego o udzielenie veniae aetatis.

· Sprawozdawca p. Pietruski po umotywowaniu wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm udziela p. Michałowi Januaremu Olszewskiemu uwolnienie od warunku wykazania się przy staraniu się o posadę w służbie krajowej, iż 40. rok życia nie przekroczył.

Izba uchwała powyższy wniosek.

Z porządku dziennego następuje:

4. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Zaleszczyki w sprawie budowy mostu przez Dniestr.

Sprawozdawca p. Golejewski przedstawia powody i wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby budowa stałego mostu na Dniestrze pod Zaleszczykami w roku 1874 rozpoczęta być mogła.

Po przemówieniu komisarza rządowego i posła Wolańskiego sprawozdawca imieniem komisji cofa swój wniosek.

Posiedzenie zamknięte o godzinie 2giej.

Książę Marszałek zapowiada następne posiedzenie na dzień 2. Stycznia 1874 o godzinie 11 przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia:

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Czerkawskiego w sprawie zaprowadzenia Wydziału lekarskiego na uniwersytecie lwowskim na koszt skarbu państwa.
2. Drugie czytanie przedłożenia rządowego o zmianie terytoryalnej w sprawach jurysdykcji górniczej. Sprawozdawca p. Kowalski.
3. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyach.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapieha.

Sekretarze:

Serwatowski.

Antoniewicz.

Dalszy ciąg petycyj

po dzień 30. grudnia 1873 r. do Sejmu krajowego wniesionych.

137. Chrzanów Wydział powiatowy przez posła Rydzowskiego w przedmiocie zaprowadzenia i wewnętrznego urzędzenia ksiąg hipotecznych.
138. Tarnobrzeg Wydział powiatowy przez posła Jana hr. Tarnowskiego o budowę drogi krajowej z Tarnobrzega do Nadbrzeża.
139. Zagórski Mikołaj przez posła Aleksandra Jasińskiego o dyspensę przekroczonego wieku normalnego.
140. Kolbuszowa Wydział powiatowy przez Kobylarza o subwencję na budowę drogi Głogów-Kolbuszowa.
141. Rada miejska w Podhajcach przez posła Torosiewicza o udzielenie prawa do poboru kopytkowego
242. Olszewski Michał January, dyurnista przy Wydziale krajowym o dyspensę przekroczonego wieku normalnego.
243. Mieszkańcy okolicy nadwisańskiej przez posła Splawinskiego o regulację brzegów rzeki Wisły.
144. Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie przez posła Serwatowskiego o przeniesienie na etat urzędników krajowych z prawem do emerytury 6 posad nauczycieli przy szkole gospodarstwa wiejskiego w Dublanach.

